

Parlamendiliikmed nõuavad liikmesriikidele, kus õigusriik on ohus, rahalisi karistusi

Parlamendiliikmed on seisukohal, et kui ELi liikmesriik on seadnud õigusriigi suurde ohtu, peavad sellel olema konkreetsed rahalised tagajärjed.

[Euroopa Parlament soovib vastu võtta](#) uue õigusakti, millega antakse komisjonile õigus hinnata, kas liikmesriik rikub õigusriigi põhimõtteid, on jätnud täitmata kohustuse võidelda maksupettuse ja korrupsiooniga või ei täida ELi eelarvet korrektselt.

Komisjoni abistavad sõltumatud riigiõigus- ja rahandusekspertid.

Kui liikmesriik ei täida eelarvet korrektselt, võib komisjon parlamendi ja nõukogu heakskiidu korral näiteks vähendada eelmakseid või peatada maksete tegemise. Kui õigusakt vastu võetakse, hakkab uus kord kehtima koos ELi järgmise pikaajalise eelarvega (mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027).

Kui parlamendiliikmed küsimust 16. jaanuaril toimunud täiskogu istungil komisjoni eelarvevoliniku Günther Oettingeriga arutasid, rõhutasid neist paljud, et õigusriiki tuleb demokraatia nimel kaitsta.

[Eider Gardiazabal Rubial \(S&D, Hispaania\)](#), kes oli parlamendis üks selle õigusakti raportööri, ütles, et Euroopa Liidus ei saa olla nii, et õigusi peame tähtsaks, aga kohustustest ei hooli.

Ta märkis, et iga ELiga ühineda sooviv riik peab täitma majanduslikud, poliitilised, maksu- ja õiguskaitsevaldkonna kriteeriumid. Kuna kriteeriume on palju, kestab protsess kaua. „Ja mis juhtub pärast seda, kui ühinemine on toimunud? Kas pärast katsete sooritamist võib teha ükskõik mida? Kindlasti mitte. Nõuete täitmist tuleb kontrollida kogu aeg.“

Günther Oettinger ütles, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku süsteem on ELi jaoks parem, „sest meil on vahend, mille abil kaitsta Euroopa Liitu, selle eelarvet ja seega ka kodanikke kuritarvituse ja pettuse ning selle eest, et raha võidakse muul moel vääralt kasutada“.

„Mõnikord tuleb raha kasutajate, liikmesriikide, piirkondade ja kohalike omavalitsuste probleemide lahendamiseks pöörduda kohtusse. Seetõttu peame olema kindlad, et kõik kohtud on erapooletud, õigusriik toimib ja erapooletud kohtunikud teevad erapooletuid otsuseid“, lisas volinik.

Eelarvekontrollikomisjoni esimees [Ingeborg Gräßle \(PPE, Saksamaa\)](#) juhtis tähelepanu sellele, et mõnikord kasutavad valitsuse esindajad oma positsiooni selleks, et kas ise rikastuda või aidata rikastuda oma sõpradel ja sugulastel. „Nad kasutavad ebaseaduslikult raha, mille nad on ELilt ebaseaduslikult saanud.

Nüüd on võimalik selle probleemiga võidelda.“

Lõplikele toetusesaajatele mõeldud summasid ei külmutata

Õigusakti ettepanekus on aga öeldud, et valitsus peab programmi ellu viima isegi siis, kui sellele mõeldud ELi maksete tegemine peatatakse. Komisjon peab püüdma tagada, et lõplikud toetusesaajad saavad raha ikkagi kätte.

Nii regionaalarengukomisjoni esimees [Iskra Mihaylova \(ALDE, Bulgaaria\)](#) kui ka kaasraportöör [Petri Sarvamaa \(PPE, Soome\)](#) rõhutasid, et teadusuuringutega tegelevad asutused, kodanikuorganisatsioonid ja tavakodanikud ei tohi selle pärast kannatada, et rahasummasid on vähendatud või need on külmutatud.

[Ryszard Czarnecki \(ECR, Poola\)](#) ütles aga, et Euroopat tuleb kaitsta nende eest, kelle eesmärk on Euroopa hävitada. „Aga kes tahab Euroopat hävitada? Kas need, kes on liikmesriikides tekitanud üha suureneva umbusu Euroopa Liidu vastu, või need, kes sekkuvad liikmesriikide siseasjadesse?“

Järgmised sammud

Parlament on valmis alustama ELi ministritega läbirääkimisi määruse lõpliku sõnastuse üle. Ministrid ei ole oma seisukohta veel vastu võtnud.

Lisateave

[Menetluse toimik](#)

[Raport](#)

[Mitmeaastane finantsraamistik](#)

©AP Images/European Union-EP

©AP images/European Union-EP